

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11

นายประสพ ชำรันทัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

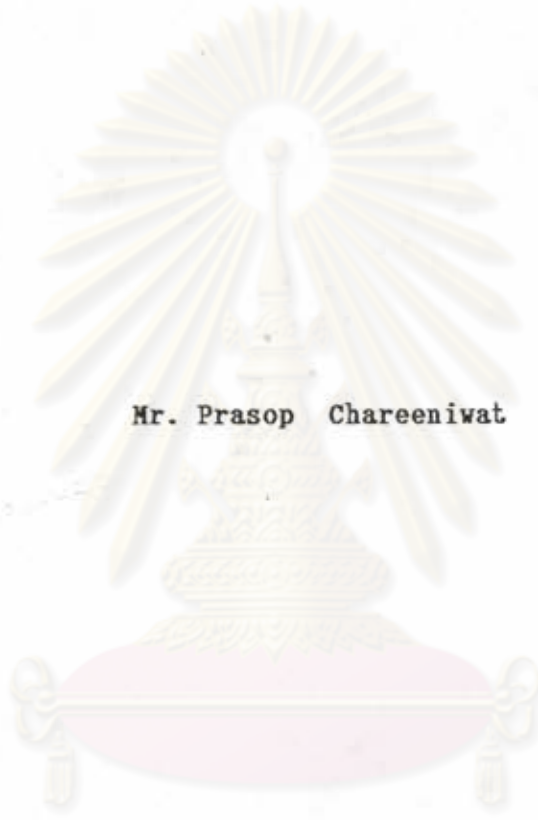
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-634-710-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS IN ACADEMIC ADMINISTRATION
OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN

Mr. Prasop Chareeniwat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-634-710-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11
โดย นายประสพ ชาร์นิวัฒน์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ

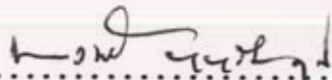

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูวรรถ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สุกนชทวัชย์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ประสพ ชาร์นิวัฒน์ : การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN)
อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อภัย บุญประเสริฐ, 200 หน้า.
ISBN 974-634-710-1

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นสภาพการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ คือ โรงเรียนมีการวางแผนงาน และจัดสายงานวิชาการชัดเจน แผนการเรียนที่จัดส่วนใหญ่เป็นแผนคณิต-วิทย์ มีการจัดการการสอนและครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงวุฒิ-วิชาเอก-โท ส่งเสริมการสอนแบบเน้นกระบวนการ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นเรื่องการประกวดแข่งขันทางด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียนเป็นเรื่องกีฬาและนันทนาการ มีโครงการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ ดำเนินการวัดและประเมินผลตามระเบียบ และมีการประเมินผลงานวิชาการแล้วนำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ คือ การปฏิบัติตามแผนงานวิชาการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การขาดแคลนบุคลากรที่ถนัดเฉพาะเรื่อง ไม่สามารถจัดครูเข้าสอนให้เหมาะสมกับวุฒิและวิชาเอก-โท ครูบางคนไม่สนใจที่จะพัฒนาตนเองในด้านวิชาการ ครูบางคนขาดทักษะในการเขียนแผนการสอน และขาดการนิเทศติดตามให้การวัด-ประเมินผลมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา ..บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา ..2539.....

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

#C741604 : MAJOR ADMINISTRATION EDUCATION

KEY WORD: : ACADEMIC ADMINISTRATION / SECONDARY SCHOOLS

PRASOP CHAREENIWAT: A STUDY OF STATE AND PROBLEMS IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. DR. UTHAI BOONPRASERT, Ph.D. 200 pp. ISBN 974-634-710-1

The purpose of this study was to investigate academic administration of secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, educational region eleven.

Research findings were as follows : Academic planning and administration chart were clearly constructed, the programs of study were mainly Mathematics and Science, teaching schedule and teacher arrangement was appropriate with teachers qualification, teaching emphasized process method, instructional activities were academic contest, academic promotion projects for teachers were conducted, instructional evaluation was conducted regularly, and summative evaluation of academic affairs were used for instructional improvement.

The important problems of academic administration were as follows : The implementation of academic planning was not successful as expected, qualified personnels were insufficient, some teachers were not interested in improving themselves in academic affairs, some lack skills in lesson planning, and supervisions for effective instructional evaluation were insufficient.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสะดวกตากรุณาเป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์ภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สุนทรทรัพย์ ผู้วิจัยกราบขอบ พระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ผู้ตอบ แบบสอบถามที่กรุณาให้ข้อมูล บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ตลอดจนญาติมิตรผู้มีส่วน ช่วยเหลือเกื้อกูลทุกท่าน

ประสพ ชาร์นิวัฒน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ลำดับขั้นการเสนอรายงานการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมาย หลักการและแนวคิดของการมัธยมศึกษา.....	8
การบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา.....	11
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา	16
เขตการศึกษา 11.....	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	69
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	77
ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	112
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	131
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	131
สรุปผลการวิจัย.....	131
การอภิปรายผลการวิจัย.....	134
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	151
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	154
รายการอ้างอิง.....	155
ภาคผนวก.....	162
ภาคผนวก ก การจัดส่งงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา	163
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ	174
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	175
ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	176
ภาคผนวก จ จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	177
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	179
ประวัติผู้เขียน.....	200

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน.....	72
2	จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
3	สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
4	การรวบรวมระเบียบและจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ.....	77
5	การจัดทำแผนงานวิชาการ.....	80
6	การเผยแพร่ให้ครูอาจารย์รับทราบหน้าที่ ความรับผิดชอบตามสาขางานวิชาการ..	84
7	การจัดแผนการเรียน.....	85
8	การจัดตารางสอน.....	91
9	การจัดครูเข้าสอนและจัดสอนแทน.....	93
10	การพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ	96
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่แสดงระดับการดำเนินกิจกรรม การเรียนการสอนของครู.....	98
12	การสอนซ่อมเสริม.....	99
13	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน.....	100
14	การจัดกิจกรรมชุมนุม.....	101
15	การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ.....	102
16	การจัดทำและใช้แผนการสอน.....	104
17	สื่อการสอน.....	107
18	การวัดและประเมินผลการเรียน.....	108
19	งานทะเบียนนักเรียน.....	109
20	การประเมินผลงานวิชาการ.....	110
21	ปัญหาการวางแผนงานวิชาการ.....	112
22	ปัญหาการจัดแผนการเรียนวิชาชีฟ การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอนและจัดสอนแทน.....	116
23	ปัญหาการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน.....	124
25	ปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน.....	128
26	ปัญหาการประเมินผลงานวิชาการ.....	130

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การแบ่งส่วนราชการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.....	12
2	ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา.....	14
3	การจัดแผนภูมิบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	27
4	โครงสร้างหน่วยงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ขนาดใหญ่	28

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย